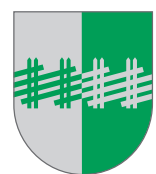

FÖREBYGGANDE BRANDSÄKERHET 2019-2022

DELPROGRAM PROGRAM FÖR TRYGGHET OCH SÄKERHET 2019-2022

HABO KOMMUN

Delprogram för brandsäkerhet är antaget av
kommunfullmäktige den 26 november 2020 § 100

Innehåll

Allmänt	4
Riskbild	5
Övergripande mål för brandsäkerhetsarbetet	6
- Särskilda satsningar under mandatperioden	6
Att stödja den enskilde	7
- Verksamhetsmål	7
Tillsyn LSO och LBE	8
- Verksamhetsmål	8
Brandskydd i plan- och byggprocessen	10
- Verksamhetsmål	10
Rengöring och brandskyddskontroll	11
- Verksamhetsmål	11
Tillståndsprovning Lag om brandfarliga och explosiva varor	12
- Verksamhetsmål	12
Riskbaserat arbete	13
- Verksamhetsmål	13
Brandutredning	14
- Verksamhetsmål	14
Kompetens och resurser inom den brandförebyggande verksamheten	15

Allmänt

Delprogram förebyggande brandsäkerhet är ett underliggande program till Programmet för trygghet och säkerhet 2019-2022 och anger hur den brandförebyggande verksamheten enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska bedrivas.

För att kunna uppnå ett effektivt brandförebyggande arbete regleras kommunens åtgärder och organisation av olika program, planer och styrdokument enligt nedan.

Dokument	Beskrivning	Antas av
Program för trygghet och säkerhet	Redovisar det systematiska säkerhetsarbete som kommunen bedriver	Kommunfullmäktige
Delprogram för Förebyggande brandsäkerhet	Redovisar hur kommunen stödjer den enskilde genom rådgivning, information och utbildning. Den beskriver hur kommunen bedriver tillsyn, sotning och brandskyddskontroll.	Kommunfullmäktige
Rutiner	Rutiner och instruktioner som behövs för verksamheten	Räddningschef och Stf räddningschef

Detta program är styrande för den brandförebyggande verksamheten.

Kommunstyrelsen är den nämnd, och räddningstjänsten den förvaltning, som organiserar det brandförebyggande arbetet som kommunen enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska svara för.

Riskbild

Varje år inträffar cirka 20 bränder i kommunen, hälften av dessa i byggnader och hälften i det fria. Av byggnadsbränderna där bränder i bostäder dominerar är en del utvecklade bränder, dvs. bränder som lämnat startföremålet. Förutom personskador och dödsfall orsakar bränderna egendomsskador varje år. Dessutom har bränder potential att utvecklas till katastrofala händelser med många omkomna eller med en omfattande brandspridning som följd. Håbo kommun har legat på en förhållandevis låg och konstant larmnivå som är under både kommungruppen och riket sett över tid.

De flesta bränder släcks innan räddningstjänsten kommer fram och får därför en begränsad spridning. Dock är bränder en av de risker som kan få en mycket stor konsekvens för människors liv, egendom och även för miljön. Av byggnadsbränderna, där bostäder dominerar, är ca 20 % utvecklade bränder, det vill säga bränder som lämnat startföremålet.

Under 2018 omkom 73 personer i bränder i Sverige, 48 % av dessa var över 65 år. Många av dessa personer har varit ensamma i bostaden när branden startat och inte själva kunnat släcka eller ta sig ut. Fördjupade analyser av dödsfall vid bostadsbränder visar att,

förutom män och äldre, är även de som bor ensamma, har låga inkomster, försörjningsstöd och de som är förtidspensionärer, extra riskutsatta. I områden med sämre levnadsvillkor är sannolikheten att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut fyra gånger så hög, jämfört med områden med mycket goda levnadsvillkor.

Bränder i skog och mark varierar kraftigt mellan åren och risken är främst avhängig hur lång torrperiod det varit, men även vindstyrka, antal åskoväder och luftfuktighet påverkar utfallet. Sommaren 2018 var en besvärlig period med lång torka, många blixtnedslag och stundtals hög vindstyrka.

För detaljerade uppgifter om riskbilden hänvisas till dokumenten Riskanalys 2019, underlag till Program för trygghet och säkerhet 2019-2022.

Övergripande mål för brandsäkerhetsarbetet

Det ska vara tryggt att vistas i publika lokaler, på sin arbetsplats och i sin bostad. Personer ska hinna ta sig till en säker miljö i händelse av en brand. Den enskilde (individer, verksamheter och fastighetsägare) ska ha kunskap och förmåga att ta ansvar för sitt brandskydd.

Särskilda satsningar under mandatperioden

Här nedan presenteras särskilda satsningar för mandatperioden som utgår från brandsäkerhetsarbetets övergripande mål.

- Utöka arbetet för att skapa trygghet hos riskgrupper genom att erbjuda ett anpassat brandskydd som minimerar risken för uppkomst av brand och skador till följd av brand. Exempel på detta kan vara system för att minska risken för köksrelaterade bränder, att kombinera trygghetslarm med brandlarmfunktion eller automatiskt släckanordning.
- Att fortsatt utbilda och informera invånare där räddningstjänst, polis och ambulans har lång inställelsetid.
- Påbörja inventering av generella risker kring kommunens farligt-gods-leder. Detta för att underlätta och likrikta riskbedömningar vid nyetablering.

Att stödja den enskilde

Verksamhetsmål

Den enskilde (individer, verksamheter, fastighetsägare) ska ha god kunskap om och ta ansvar för sin egen brandsäkerhet.

Utbildning, information och rådgivning är ett led i att förhindra och begränsa konsekvenserna av olyckor.

Utbildning av kommuninvånare, företag och organisationer bedrivs av räddningstjänsten i samverkan med andra organisationer. Ambitionen är att samtliga elever i förskoleklass, årskurs 2, 5 och 8 årligen nås av brandskyddsinformation i skolan. Förutom elever utbildas även stora delar av kommunens personal, samt privata företag och andra offentliga organisationer. Totalt utbildas i kommunen cirka 600 personer årligen i brandskydd förutom de elever som får brandskyddsinformation i skolan.

Utbildningsverksamheten är särskilt viktig för elever inom skolan, personal inom vården samt för riskgrupper vilket innefattas av äldre och människor med funktionshinder.

För spridning av information gällande brandskydd används kanaler utifrån riskbild och vilken målgrupp som vill nås. Särskilt viktig information är om betydelsen av en fungerande brandvarnare och ett korrekt beteende vid brand.

Vid räddningstjänsten bedrivs brandteknisk rådgivning till individer, verksamheter och fastighetsägare. Vid efterfrågan och på eget initiativ utbildar och informerar räddningstjänsten olika målgrupper i samhället.

Räddningstjänsten är behjälplig med förebyggande insatser mot riskgrupper för att erbjuda anpassat brandskydd utifrån den enskildes behov.

Tillsyn LSO och LBE

Verksamhetsmål

Tillsyn ska genomföras enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor för att säkerställa ett skäligt brandskydd, samt att hantering av brandfarliga och explosiva ämnen enligt Lag (2010:1011) hanteras säkert.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 2 §

Tillsyn enligt 2 kap. 2 § görs över byggnader och anläggningar för att säkerställa ett skäligt brandskydd. Tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av det samlade brandskyddet som finns på enskilda verksamheter, byggnader eller anläggningar. Vid kontroll av brandskyddet beaktas verksamhetens tekniska, organisatoriska och systematiska brandskydd. Bedömning görs huruvida det samlade brandskyddet är skäligt eller inte.

Tillsynen kan även utgöras genom kontroll av vissa delar av brandskyddet på grupper av verksamheter, byggnader eller anläggningar, så kallade tematillsyner.

För åren 2019-2022 är nedanstående preliminära tillsynsplan upprättad enligt både Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Tillsyn görs sedan löpande under året.

2019	2020	2021	2022
Årlig inventering av verksamheter där behov av tillsyn föreligger	Årlig inventering av verksamheter där behov av tillsyn föreligger	Årlig inventering av verksamheter där behov av tillsyn föreligger	Årlig inventering av verksamheter där behov av tillsyn föreligger
Nya verksamheter	Nya verksamheter	Nya verksamheter	Nya verksamheter
Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning
Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler
Skolor, förskolor	Skolor, förskolor	Skolor, förskolor	Skolor, förskolor
Industri, lager	Industri, lager	Bensinstationer	Verksamhet med större mängd brandfarlig eller explosiv vara
Hotell, pensionat	Vårdanläggningar	Flerbostadshus	Flerbostadshus
Butiker, övrig handel	Butiker, övrig handel	Restauranger	Restauranger

Tillsyn kan även utföras på förekommen anledning:

- Tillsyn på föreningslokaler som uppbär kommunalt bidrag
- Tillsyn på verksamheter i samband med ansökan om alkohol- och polistillstånd
- Tillsyn vid ny eller ändrad verksamhet
- Tillsyn vid kännedom eller misstanke om brister i brandskyddet.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 3 §

Ägare av byggnader eller andra anläggningar, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav på en kontroll av brandskyddet, skall i skriftlig form lämna en redogörelse för brandskyddet. En nyttjanderättshavare skall ge ägaren de uppgifter som behövs för att denne skall kunna fullgöra sin skyldighet. Redogörelsen ska lämnas till kommunen inom angiven tid, samt att innehållet är korrekt.

De inkomna skriftliga redogörelserna från de som omfattas av Statens räddningsverks föreskrifter (SR-VFS 2003:10) utgör ett underlag i tillsynsprocessen.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §

Tillsyn av 2 kap. 4 § görs på de anläggningar där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljö. Länsstyrelsen beslutar efter samråd med kommunen vilka anläggningar som omfattas av dessa skyldigheter. Tillsynen utförs genom granskning och bedömning av anläggningens riskanalyser samt besök på plats och kan samordnas med andra berörda myndigheters tillsyn samt i samband med tillsyn över 2 kap. 2 §.

Lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av hantering av brandfarliga och explosiva varor på enskilda verksamheter. Vid kontroll av hanteringen beaktas verksamhetens systematiska arbete med säkerheten i hanteringen och att krav och villkor ställda i lag, förordning, föreskrifter och tillstånd uppfylls. Tillsynen kan även utgöras genom kontroll av vissa

delar av hanteringen på grupper av hanteringsställen, så kallade tematillsyner.

Planerad tillsyn görs i första hand i samband med tillsyn av 2 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor. Särskild tillsyn enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor kan även utföras på förekommen anledning:

- Tillsyn vid ny eller ändrad verksamhet
- Tillsyn vid kännedom eller misstanke om brister i hanteringen

Faktorer som styr urvalet av planerad tillsyn

- Stor risk för, eller stora konsekvenser vid brand.
- Verksamheter vars brandskydd till stor del bygger på personalens kunskap och inarbetade rutiner.
- Erfarenheter från utförda brandutredningar.
- Erfarenheter från tidigare tillsyn (med avseende på såväl grupper av byggnader, anläggningar eller verksamheter som enskilda byggnader, anläggningar eller verksamheter).
- Väsentliga eller ofta förekommande förändringar som påverkar brandskyddet.
- Ansökan om alkoholtillstånd.
- Brister i brandskyddet eller i säkerheten vid hantering av brandfarliga och explosiva varor (som redovisats i den skriftliga redogörelsen av brandskyddet eller som framkommit på annat sätt).
- Tillstånd att hantera brandfarlig vara.

Brandskydd i plan- och byggprocessen

Verksamhetsmål

Aktivt delta och stötta enskilda och övriga förvaltningar i plan- och byggprocessen så att nya och ombyggda byggnader får ett brandskydd utifrån gällande lagstiftning.

Brandskydd vid ny- och ombyggnation hanteras i byggprocessen enligt Plan- och bygglag (2010:900). Räddningstjänsten stöttar bygglovsenheten i kommunen med expertis vid plan- och byggprocessen, genom att svara på remisser och aktivt delta vid möten och samråd i processens olika skeden. I de planändringar, bygglovsansökningar och anmälningar som räddningstjänsten bedömer särskilt komplexa med avseende på brandskydd och övriga risker medverkar räddningstjänsten med utlåtande i tidigt skede till dess att anläggningar och byggnader tas i bruk. Räddningstjänsten medverkar även med brandteknisk rådgivning till byggherren och övriga i byggprojektet.

Räddningstjänsten bevakar även frågor och yttrar sig rörande skydd mot olyckor i remisser från polismyndigheten, socialförvaltningen (serveringstillstånd) och länsstyrelsen.

Rengöring och brandskyddskontroll

Verksamhetsmål

God säkerhet mot eldstadsrelaterade bränder ska uppnås genom rengöring och brandskyddskontroll av eldstäder och imkanaler.

Rengöringsverksamheten och brandskyddskontrollen inom Habo kommun bedrivs på entreprenad. För närvarande har kommunen avtal med Skorsten och Vent AB för både brandskyddskontroll och rengöringen (sotning).

Verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter. I kommunen finns totalt 4189 sotnings- och brandskyddskontrollsubjekt enligt uppgifter från entreprenören 2018. Byggnadsnämnden har antagit sotningsfrister, samt regler för handläggning av ansökan om egensotning (möjlighet för ägare att själv utföra rengöring).

Särskild vikt läggs vid att nyinstallation av rökanal och eldstad ska utföras på ett korrekt sätt. Dessa ärenden handläggs inom ramen för byggprocessen enligt Plan- och bygglag (2010:900).

Tillståndsprövning Lag om brandfarliga och explosiva varor

Verksamhetsmål

God säkerhet vid hantering av brandfarliga och explosiva ämnen ska uppnås genom tillståndsprövning.

Räddningstjänsten prövar ansökningar om hantering av brandfarliga och explosiva varor. Ansökningarna prövas utifrån de lokala förutsättningarna och kraven i Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och tillämplig förordning, föreskrifter och allmänna råd.

Riskbaserat arbete

Verksamhetsmål

Konkreta och uppenbara risker för bränder och olyckor ska förebyggas genom direkta åtgärder.

I vissa fall finns uppenbara och i närtid möjliga risker som kan utvecklas till olyckor och bränder. Exempel på det är vågor av anlagda bränder och extrema torrperioder med hög brandrisk. Arbetet mot anlagd brand sker på räddningstjänsten i samverkan med polismyndigheten och andra intressenter. Arbetet bedrivs problemorienterat utifrån aktuell risk.

Beslut om eldningsförbud enligt Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 2 kap. 7 § fattas av räddningschefen enligt delegationsordning.

Brandutredning

Verksamhetsmål

Orsak, förlopp och brandskyddsåtgärder ska utredas efter inträffande bränder.

Brand- och olycksutredningar ska vara ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering. Utredningar sker i tre nivåer beroende på hur allvarlig olyckan varit. Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Utredningarna utgör underlag för uppföljningen och utvärderingen av handlingsprogram och andra styrdokument.

Kompetens och resurser inom den brandförebyggande verksamheten

Den kompetens som åtgår till den brandförebyggande verksamheten är brandingenjörer, byggnadsingenjör, brandmästare, brandmän och informatörer. Omfattande, komplexa och/eller känsliga tillsynsärenden handläggs av två personer för att säkerställa rätt bedömningar och kvalitet. Habo kommun har egen anställd personal samt genom avtal med Jönköpings kommun tillgång till ovan nämnda kompetenser. Inom den olycksförebyggande verksamheten sker samverkan mellan kommuner i Jönköpings län (RäddSam-F).

Inom kommunen finns för närvarande cirka 0,4 årsarbetare som arbetar med tillsyn inom Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor samt rådgivning inom brandskyddsområdet.

Av vem och hur myndighetsbeslut fattas på delegation från kommunstyrelsen redovisas i gällande delegationsbestämmelser för Räddningstjänsten Habo kommun.

HABO KOMMUN

Box 212 • 566 24 Habo • 036-442 80 00 • info@habokommun.se • www.habokommun.se